

„אז בשביל מה בכלל קברת אותו?“

תש"ח. דיון, שמילא בתש"ח תפקיד צדדי, הועמד במרכזו. עם משה כרמל ויגאל אלון. בשביל איש כמו בר, המומחה העליון של צה"ל להיסטוריה של המלחמה ובעל ותק חסר-מתחרים בהלכה הצבאית, היה זה תפקיד קל להוכיח את בורות הקמתאים בפרשות אלה. אייפאשר היה להניח כי מישורו יעז להתמודד עמו דווקא בשטח זה. אך איש זה קם. יריבו: אלקנה גלי, איש חסר כל זינעה בהלכה צבאית, במאמר רועש שהשתרע על עמוד שלם בדיעות אחרונות. טען גלי: בן-גוריון בעצמו עבר על כל מילה בספר לפני פרסומו. אחראי לתוכנו. היתה זאת ההשמצה הקיצונית ביותר שנשמעה מזה זמן רב נגד דוד בן-גוריון.

ספריפטיזן במדים. אולם גלי לא סמך על טענה זו, הוסיף כמה נימוקים אחרים. עיקרם: בר הוא שונא משבע של ידיו; דיון ציונה לגנוז את מחקרו על קרב לטרון; משה דיון שלח פעם שוטרים צבאיים כדי להכריח את טג'אלוף בר לפשוט את מדיו בעת הרצאה בפני קצינים.

תשובתו של בר באה השבוע בצורת מכ"ב קצר למערכת ידיעות אחרונות. קבע בר: תרומתו של ידיו בזמן המלחמה היתה „מכרעת לצנחון“. תקרית הספריפטיזן בשעת ההרצאה לא היתה ולא נבראה. אולם את תשובתו המוחצת ביותר כלל במשפט קצר: „לא זה בלבד שהמחקר שלי על קרב לטרון הופיע במערכת (ההוצאה הרשמית של צה"ל), אלא הוא התפרסם בהמ"ש כים גם בעיתונכם הנכבד.“

דרכי חיים הרבי אשם ?

מעשה המופת של השבוע הסתתר מאחורי ידיעה יבשה של משטרת ישראל, בדבר חזרתו של פקיד האוצר שנמלט לפני ל' מעלה מארבע שנים לברזיל והואשם ל' אחר מכן כשותף למעילה ענקית. איש המופת לא היה אותו פקיד בכיר של המחלקה למלוח חוץ במשרד האוצר, שחזר מריצונו הטוב לאחר שמאמצי המש"טרה והאינטרפול להחזירו עלו בתוהו. איש המופת היה אחיו של אותו פקיד, שבמשך ארבע השנים האחרונות עשה מאמצים נואשים לשכנע את האה הנמלט לשוב לישראל. יונה זינגר עזב את ישראל כחודש לפני גילוי המעילה של רבע מיליון הלירות ב' אוצר. הוא הצליח להגיע אל אחיו ואחותו בברזיל, נתקבל שם לעבודה בצירות ה' ישראלית. כאשר נודע בברזיל על המעילה והועל הכרזתו של יונה זינגר כעברין נמלט, פוטר מעבודתו. קרוביו החלו לגלות סימני קרירות כלפיו, ומצבו היה בכי רע.

בר הוא טג'אלוף הוותיק ביותר בא"ר. הוא היה בעל אותה דרגה בבריגדה הבינלאומית שלחמה בספרד ב'1936. שכנו בחיות: טג'אלוף קוניני, שהגיע בינתיים לדרגת מרשל ומפקד צבאות בריטניאטו.

זינגר במעצר הספעתו של אז

הביקורת, הגישה את דרכונה הישראלי. הפקיד הסתכל בה בעיניים בוהות. „מה זה? היתר היציאה, גברתי?“ ענתה ויה: „מה זה? בשתי דקות הוסברה לכוכבת הצעיר מהותו של אותו מוסד ישראלי נאור ששכ היתר-יציאה. תוך דקה אחת נוספת הסכי קצין-המשטרה את החותמת בדרכונה. „אב אל תעשי זאת עוד פעם“, חייך. זיוה הבטיחה.

„איפה ההיתר?“ זה היה לפני חוד שנים. השבוע הגיעה זיוה לנמל-התעופה ב לוד, כדי לצאת שוב לרומא. אחרי שהגיע המים. שוב נתקלה באותו קצין אדיב. „ה טעם הכל בסדר?“ שאל בדינה. זיוה הגידה בעפעפה הארוכים: „בסח. השיבה.“

היא היתה שלחה. בידה היה אישור ש' מס'ההכנסה ותעודת-שיחורו מיוחדת המי לואים שלה. כפי שאמרו לה בפעם השכונה דקות לפני המראת המטוס התקרו הקצין, הומינה באדיבות להגיש את דר כונה לביקורת היציאה. הפקיד הסתכל ב דרכון בעיניים בוהות.

„איפה היתר היציאה?“ שאל. הפעם חייכה זיוה בעליונות. „יש הכל, קראה בתרועת נצחון, והגישה לקצין או תעודת מס'ההכנסה וצה"ל. באנתה עמוק ניגש הפקיד להסביר לה את עובדות-החינו בישראל: שתעודות אלה דרושות לקבלר היתר-יציאה — אך אינן מהתת היתר-יציאו כשלעצמן. גם הקצין האדיב לא היה מסוגל הפעם לתת לה בעצמו את ההיתר. המטונ המריא, זיוה והקצין חייכו איש לרעהו ב הערצה ובינידות — וזיוה חזרה העירה.

למחרת היום ניגשה למשרד העליה. נמצא שזוהי החיפאית שייכת למשרד רמטגני, כי בימי נשואיה גרה בגבעתיים. אבל איננו שייכת לאף אחדו" ניסתה להתנגד. „אני שמחה שבקרוב תהי שייכת למששהו“, ענה הפקיד, וזיוה הודתה לו בחיוך.

את יהודיה? מתן ההיתר ארך כמה דקות. גם כרטיס חדש למטוס באולי-תפיק איירווייז הושג בנקל, ליום הראשון של החג. עתה דאגה זיוה רק כיצד להגיע ל' שדה-התעופה בראש-השנה. היא צילצלה ל' משרד הרכבת, שאלה: „סלח לי, אדוני — מתי יוצאת רכבת-האכספרס הראשונה ב' ראש-השנה מחיפה?“

הפקיד היה נדהם מדי מכדי לענות. „האם את יהודיה?“ נימגם. „אין תחבורה בחג!“ „מה נוגעת תחבורה לחג?“ שאלה זיוה, הרגילה לתחבורה בארצות אחרות. אולם יהדותה אושרה בפעם נוספת. ביו מיים שנוספו במפתיע לשהותה בארץ, ביו קרה בחגיגת ברית-מילה של בן חברתה. המוהל התבונן בה בעיון בשעת הסכס, הצ' טלם לידה, השיג ממנה הבטחה שרק הוא יצרוך את הברית של בנה בכורה. כאשר יהיה. זיוה קיבלה את הכל בשמחה. „אילו הכל היה הולך חלק, זה לא היה זיוה!“ סיכמה את הפרשה, וטסה לרומא כשלהב טוב עליה וראשה מלא חחיות ישראליות מובהקות.

איחוד רגב לא נתנו לו לנסוע, מכיוון שלא היה לו כמה לשלם. הוא התמרמר במיוחד על כך שבני משפחתו לא נסו להקל עליו. תדהר העלה את ההצעה לפרסם את זכרו נות שפירא, שכבר אז היה דמות אגדית בישוב. מהכנסות הספרים יוכל זקן השומר רים לשפר את מצבו הכלכלי. שפירא הס' כים ברצון. תדהר הודיע על הקמת ועדה ציבורית, אסף תרומות למימון הוצאת שני כרכי הזכרונות.

בדיוח-תשבון שלו על פעולה כספית זו, ציין תדהר כל הכנסה והוצאה. אגודת ה' כורמים הקאופרטיבית של יקבי ראשון ל' ציון וזכרון יעקב, למשל, תרמה לירה ארץ ישראלית אחת. חברת האוטובוסים איחוד רגב תרמה חצי לירה. ראש הקק"ל מנחם אוסישקין תרם אף הוא לירה, כשם שעשה ראש עיריית ירושלים דניאל אוסטר. התרומה הגדולה ביותר היתה תרומתו של איש ה' קק"ל יהושע חנקין: 10 לירות!

שני הכרכים יצאו לאור, וכל ההכנסות ממכירתם הלכו לשפירא. הפירסום אף ניצר את המוסדות מאדישותם והם הסירו את המשכנתא שרבעה על בית שפירא והעניקו לו תשלום תודשי קבוע. על שירותו בהגנה. „דיבר שמויות!“ כיצד נכתבו הספי רימ? סיפר השבוע הסופר אידלשטיין (56), סטודנט למדעי היהדות באוניברסיטה העב' רית: „מדי יום הייתי נוסע לפתח-תקוה ו' רושם פרק וזכרונות מפי אברהם שפירא.“ השיטה: שפירא היה מוציא צילום מתוך אוסף תמונותיו, מתאר את הפרשה הקשורה בצילום.

כאשר הסתיימה הכתיבה והספרים יצאו לאור, כתבו שפירא ואידלשטיין לתדהר, ש' טיפל בהוצאה-לאור: „לידינו דויד תדהר, שרתם את עצמו ואותנו למפעל כביר בימי רפיון ידים, ובמרכזו ללא-גבול הובילו להצ' לחה. המחבר במעשים: אברהם שפירא. המ' חבר בכתב: יהודה אידלשטיין.“ על כן מובן רוגום של תדהר ואידלשטיין, בקוראם את דבריו של יהושע שפירא. הם ראו בהם התקפה גסה וחצופה. את הסיוע הרציני ביותר קיבלו דווקא מאברהם שפירא עצמו. אמר השומר הגדול לטופר העולם הזה, שביקרו בכיות בתפתח-תקוה: „תגיד בבקשה לודיד תדהר וליהודה אידלשטיין, שאינני מסכים עם מה שאמר בני. הוא דיבר שטויות. הם לא סילפו שום דבר, כי אם פירסמו את האמת לאמיתה. מסור להם את איחולי לשנה טובה.“

אנשים זיה השבוע

את יכולה להישאר עם ההורים עד ה' סוף, אמר הקצין האדיב בנמל-התעופה לוד, זיוה רודן הודתה לו בחיוך רחב במיור חד, ישבה במנוון עם הוריה. חמש דקות לפני המראת המטוס קמה, ניגשה למשרד ל' לירה א"י שחה, בכוח חקניה של היום, כ"ס 50 ל"י.

במצב זה של מרידות ודכאון הגיעו אליו ראשוני המכתבים של אחיו מישראל. האח תבע ממנו בצורה ברורה שישוב ליש' ראל, יעמוד לדיון, יטהר את שמו או לפחות יסביר את מעשהו.

הרבי אשם ? בינתיים נעצרו פקידים אחרים שהיו שותפים למעילה, ובראשם יעקוב סחר, מנהלו של זינגר באוצר. סחר ניצל את העובדה שזינגר לא היה בארץ, הטיל עליו את כל האחריות למעילה. הדבר לא עזר לו והוא נידון לארבע שנות מאסר. כעבור מספר חודשים נסע אחיו של יונה זינגר לביקור באמריקה. הוא ביקר אצל יונה, הפעיל עליו את מלוא השפעתו כדי לשכנעו לחזור.

יונה זינגר לא חזר ארצה יחד עם אחיו. אולם מאז היתה חזרתו לישראל ועמידתו לדיון הנושא העיקרי במכתבי שני האחים. השבוע, ארבע וחצי שנים לאחר המעשה שבגללו הוכרז יונה זינגר כעברין נמלט, שב ארצה. הוא נעצר מיד לחקירה למשך שבוע על-ידי המשטרה.

אחיו בישראל לא מיהר להשמיע כל הצ' הרות לטובת החזור. „כל אדם עלול לעשות משגה בחייו, אבל במקרה זה אשם הרבי שכיון שגדולים ממני בארץ הווא, שעשו מעשים גרועים יותר לא התביישו בכך,“ הכריז אחיו של יונה זינגר, האיש שפעל לחובת תפקידו כדי להביא את אחיו לארץ ולהעמידו לדיון פלילי. לא היה זה אלא קרל זינגר, ראש מדור הבילוש של מטה המחוז הצפוני.

היסטוריה דמותו של שומר

מי לא שמע או קרא על אברהם שפירא? הלא הוא זקן השומרים, גיבור פתח-תקוה, לוחם אמיץ ודמות לאומית ממדרגה ראשונה.

אך בעיני איש אחד, לפחות, לא מצאה חן תמונה עממית זו- האיש: יהושע, בנו של צעיר של אברהם שפירא. הוא ניצל את השבוע בבית אביו, לרגל חגיגות יובל ה'90 של השומר האגדי, כדי להביע את דעתו על כך. „עד כה תיארו את אבי כזקן השומרים, כרוכב על סוס בראש העדילדע, כתופס גנ' בים ומחזיר אבידות. שני הספרים שפורסמו (על אבי) על-ידי יהודה אידלשטיין ודוד תדהר כתובים, לדעתי, בצורה גרועה והם מסלפים את המציאות!“

על אברהם שפירא כבר נכתבו ונאמרו דברים כה רבים, שיתכן כי גם דבריו של בנו יהושע היו עובדים ללא תגובה מיוחדת — לולא קראו אותם דויד תדהר ויהודה אי' דלשטיין. להאשמה כזו — של כתיבה גרו' עה וסילוף המציאות — לא יכלו לשותק. **רשימת התורמים.** תדהר במיוחד היה מלא מרידות. „הוא זוכר אין שכל הפרשה התחילה“, סיפר השבוע, „זה היה לפני 21 שנה. בא אלי אברהם שפירא וסיפר שהוא נתון במצוקה כספית נוראה. ביתו ממושכן, ובעלי המשכנתא איימו למכרו. אפילו ב'